

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1 ALAPADATOK

1.1 *Tantárgy neve*

ALKALMAZOTT TÖRÉSMECHANIKA

1.2 *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEOHSMT61

1.3 *A tantárgy jellege*

kontaktórási tanegység

1.4 *Óraszámok (heti/féléves)*

típus	óraszám (heti vagy féléves)
előadás (elmélet)	2/hét
gyakorlat	1/hét

1.5 *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy

1.6 *Kreditszám*

4

1.7 *Tantárgyfelelős*

neve:	Dr. Horváth László
beosztása:	egyetemi docens
elérhetősége:	horvath.laszlo@epito.bme.hu

1.8 *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Hidak és Szerkezetek Tanszék (<http://www.epito.bme.hu/hidak-es-szerkezetek-tanszek>)

1.9 *A tantárgy weblapja*

<http://www.epito.bme.hu/BMEEOHSMT61>

1.10 *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11 *A tantárgy tantervi szerepe*

javasolt kötelezően választható a Tartószerkezetek specializáción és kötelezően választható a teljes Szerkezetépítőmérnök MSc-n.

1.12 *Közvetlen előkövetelmények*

Ajánlott előkövetelmény

Végelemmódszer építőmérnököknek (BMEEOTMMS51)

1.13 *A tantárgyleírás érvényessége*

2017. szeptember 1-től

2 CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1 Célkitűzések

A tantárgya célja a törésmechanika alapvető ismereteinek és módszertanának elsajátítása, valamint a törésmechanika építőmérnöki szakterületen való alkalmazási lehetőségeinek és metodikájának megismerése. A hallgató a tárgy keretében megismeri a törésmechanikai alapfogalmakat és azok matematikai alapjait, illetve az egyszerűbb számítási módszereket. Ismertetésre kerülnek az építőmérnöki anyagok és szerkezetek törésmechanikán alapuló legfontosabb méretezési módszerei, valamint a törésmechanikai eljárások megjelenése az Eurocode szabványokban.

2.2 Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:

A. Tudás

1. ismeri a törésmechanika alapfogalmait,
2. ismeri a repedések keletkezésének és terjedésének alapjait,
3. ismeri a repedés és környezete feszültségállapotának leírására alkalmas módszereket,
4. ismeri a legfontosabb törésmechanikai jellemzőket, és azok kísérleti és számítási meghatározásának alapvető módszereit,
5. ismeri a törésmechanikai eszköztár építőmérnöki szerkezetekre való alkalmazásának alapelveit,
6. ismeri a szerkezeti integritás megítélésének egyszerű és komplex eljárásait,
7. ismeri az ismétlődő terhelésből bekövetkező fáradt törés törésmechanikai kezelését,

B. Képesség

1. képes a legfontosabb törésmechanikai jellemzők kiszámítására,
2. képes a repedéscsúcs környezetének jellemzésére a feszültségintenzitási tényezővel vagy J integrállal,
3. képes egy adott repedés veszélyességének megítélésére egy-, vagy többparaméteres vizsgálattal,
4. képes ismétlődő terhelésnek kitett szerkezeti elem élettartamának előrebecslésére,
5. képes fejlett szintű módszereket alkalmazni a fáradás és a ridegtörés elkerülése érdekében,
6. képes felismerni az Eurocode-ok törésmechanikai hátterét, és a bennük megjelenő törésmechanikai módszereket,

C. Attitűd

1. nyitott a numerikus eszközök használatára,
2. törekszik a törésmechanika alkalmazásához szükséges eszközrendszer megismerésére és rutinszerű használatára,
3. törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra,

D. Önállóság és felelősség

1. önállóan végzi a jelenségek végiggondolását és adott források alapján történő méretezését,
2. nyitottan fogadja és átgondolja az újszerű méretezési eljárásokat, azok elvi alapjait, helyességét.

2.3 Oktatási módszertan

Előadások, számítási gyakorlatok, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan és csoportmunkában készített feladatok, munkaszervezési technikák.

2.4 Részletes tárgyprogram

---

hét Előadások és gyakorlatok témaköre

1. A törésmechanika rövid története. A törés és repedésterjedés mikroszerkezeti alapjai.

2. Feszültségfüggvények a repedéscsúcs vizsgálatára (Koloszov-Muszhelisvili-Westergaard-modellek). Feszültségintenzitási tényező.
3. Energiamódszerek, G paraméter, J energiaintegrál. Képlékeny repedéscsúcs vizsgálata.
4. Laboratóriumi vizsgálatok K , G , J és CTOD meghatározására. Repedések numerikus modellezése.
5. Kvázi-statisztikus hatások törésmechanikai vizsgálata. A kúszás és korrózió hatása.
6. Ciklikus terhelések törésmechanikai vizsgálata.
7. Kvázi-rideg anyagok (beton, kőzetek) repedéseinek vizsgálata.
8. Komplex módszerek a törésmechanikai alapeljárásokból – bevezetés, alapelvek
9. Építőmérnöki szerkezetek integritásának megítélése: a hibaértékelő diagramoktól a Fitness-for-service eljárásokig
10. Ismétlődő terhelésnek kitett szerkezeti elemek törésmechanikai vizsgálata.
11. Az Eurocode fáradási előírásainak törésmechanikai háttere.
12. Meglévő acélszerkezetek élettartamának előrebecslése törésmechanikai alapon
13. Anyagkiválasztás a ridegtörés elkerülésére: törésmechanikai háttér, szabványos és szakértői szintű eljárások.
14. Esettanulmányok

A félév közbeni munkaszüneti napok miatt a program csak tájékoztató jellegű, a pontos időpontokat a tárgy honlapján elérhető "Részletes féléves ütemterv" tartalmazza.

2.5 Tanulástámogató anyagok

---

a) Tankönyvek

1. Mushelisvili, N.: Some basic problems of mathematical theory of elasticity, P. Nordhoff, 1953.
2. Elementary Engineering Fracture Mechanics, Martinus Nijhoff, 2012
3. Ainsworth, R. A. - Schwalbe, K. H.: Fracture of Materials from Nano to Macro, Elsevier/Pergamon Press, 2007

b) Letölthető anyagok, jegyzetek

1. órai anyagok, előadásfóliák a tárgy és oktatói honlapjáról
2. Background documents in support to the implementation, harmonization and further development of the EUROCODES, Scientific and Technical Reports of the Joint Research Centre, European Commission

2.6 Egyéb tudnivalók

--

2.7 Konzultációs lehetőségek

Konzultációs időpontok:

a tanszékek honlapján megadottak szerint, vagy

előzetesen horvath.laszlo@epito.bme.hu vagy bojtar.imre@epito.bme.hu címen az oktatóval emailban egyeztetve.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3 A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

3.1 Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése két zárthelyi dolgozat alapján történik.

3.2 Teljesítményértékelési módszerek

Teljesítményértékelés neve (típus)	jele	értékelt tanulási eredmények
1. zárthelyi dolgozat (összegző értékelés)	ZH1	A.1-A.4; B.1-B.2; C.1-C.3; D.1-D.2
2. zárthelyi dolgozat (összegző értékelés)	ZH2	A.5-A.7; B.3-B.6; C.1-C.3; D.1-D.2

A szorgalmi időszakban tartott értékelések és pótlásuk pontos idejét a „Részletes féléves ütemterv” tartalmazza, mely elérhető a tárgy honlapján.

3.3 Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

jele	részarány
ZH1	50%
ZH2	50%
Szorgalmi időszakban összesen	100%
Összesen	100%

A zárthelyi eredménytelen, ha nem éri el az elérhető pontszám 50%-át.

A tantárgyból megszerzett zárthelyi eredmények csak a megszerzésük félévében fogadhatók el.

3.4 Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

A tantárgyhoz nem kapcsolódik aláírás.

3.5 Érdemjegy megállapítása

A jelenléti feltételeket teljesítők érdemjegyét az alábbi szempontok szerint határozzuk meg:

A félévközi eredményt a két zárthelyi eredménye összegzésével állapítjuk meg. A végső érdemjegyet az alábbiak alapján számítjuk:

érdemjegy	Teljesítmény (P%)
jeles(5)	80% $\leq$ P
jó(4)	70% $\leq$ P<80%
közepes(3)	60% $\leq$ P<70%
elégséges(2)	50% $\leq$ P<60%
elégtelen(1)	P<50%

3.6 Javítás és pótlás

- 1) A két zárthelyi a félév szorgalmi és pótlási időszakában, a féléves ütemtervben megadott időpontban – egy alkalommal – díjmentesen pótolható, vagy javítható.
- 2) Zárthelyi érdemjegyének pótlása, javítása esetén a korábbi eredmény törlődik, és minden esetben az új eredményt vesszük figyelembe.
- 3) Amennyiben a pót-zárthelyin sem tud a hallgató elégtentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy további pótlási lehetősége az adott félévben nincs.

3.7 A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	14×3=42
félévközi készülés a gyakorlatokra	14×1=14
felkészülés a teljesítményértékelésekre	2×24=48
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	20
összesen	120

3.8 A tantárgykövetelmények érvényessége

2017. szeptember 1-től